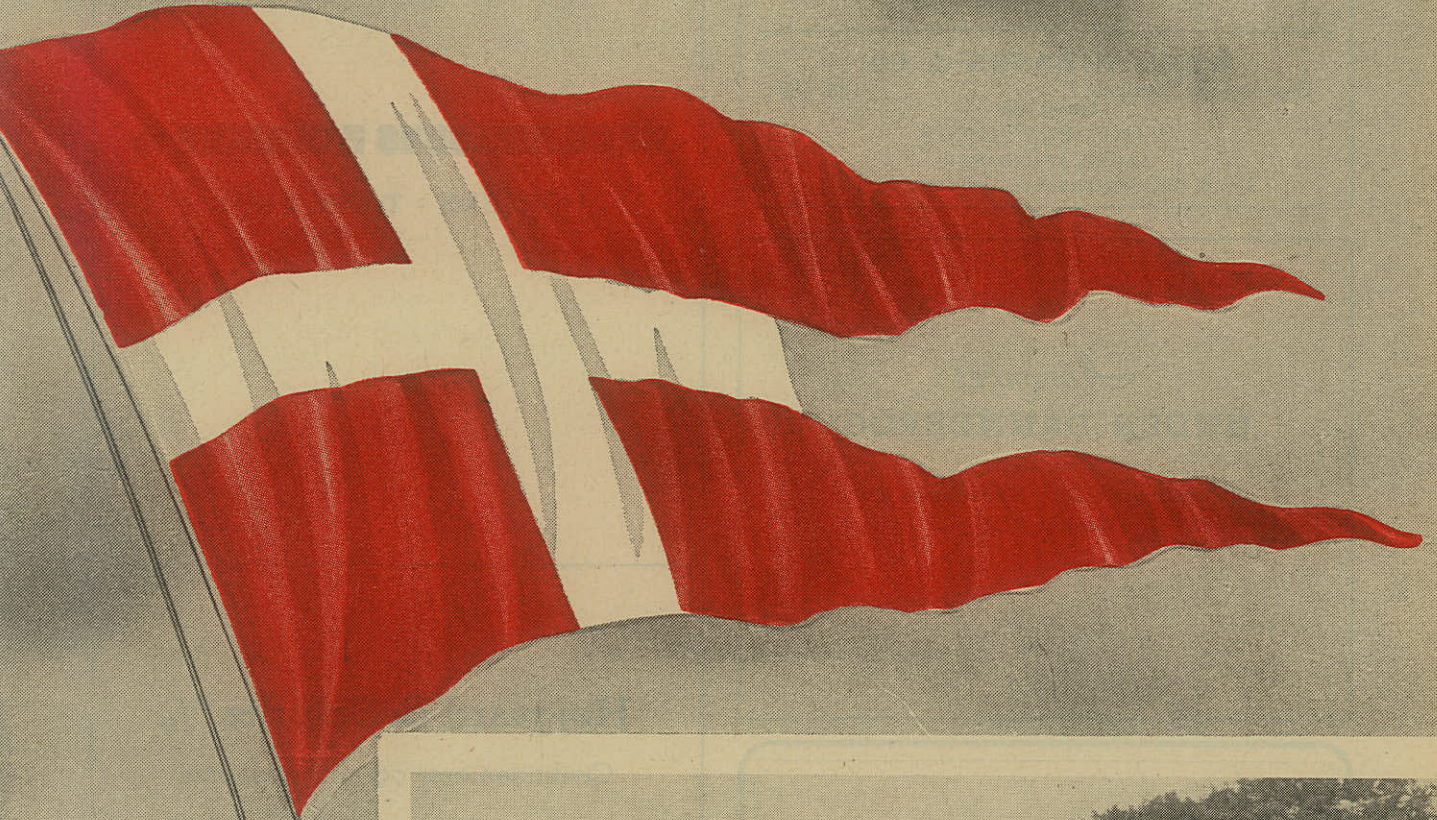

UNDER DANNEBROG

**ORGAN
FOR
SØVÆRN
OG
SØFART**

Hefte 2 - April
47. aarg. - 1960

Silkeborgflaadens berømte flagskib, hjuldampskibet HJEILEN fra 1861

MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD

JESPER CHRISTENSEN & CO. Vin en gros
Herluf Trollesgade 23 . København K.

^A/_S **Em. Z. Svitzers**
Bjergnings-Entreprise

OTTO SUENSON & CO.
Dronningens Tværgade 7 Telf. 482
Grundl. 1880
VINFORRETNING
LAGER AF CIGARER
Lev. til Officersforeningen og Søofficersforeningen

Annoncer
„UNDER DANNEBROG“

Amaliegade 22 . København K
Central 611

C.K. HANSEN

1856

REDERI OG BEFRAGTNING

•
LINIEAGENTUR
HAVARIAGENTUR
ASSURANCEAGENTUR
IATA-AGENTUR
SPEDITION

•
D/S DANNEBROG A/S

•
AMALIEGADE 35 . KØBENHAVN K.
TELEFON: CENTRAL 72 (20 linier)
TELEGRAM-ADRESSE: »HANSEN«

HEDE NIELSENS FABRIKER %

HORSENS - Telefon 247 11

Højgaard & Schultz ^A/_S

Civilingeniører og entreprenører

Hovedkontor: Ewaldsgade 9 - København N

FORSIKRINGS-AKTIESELSKABET

„Normannia“

Stiftet
1916

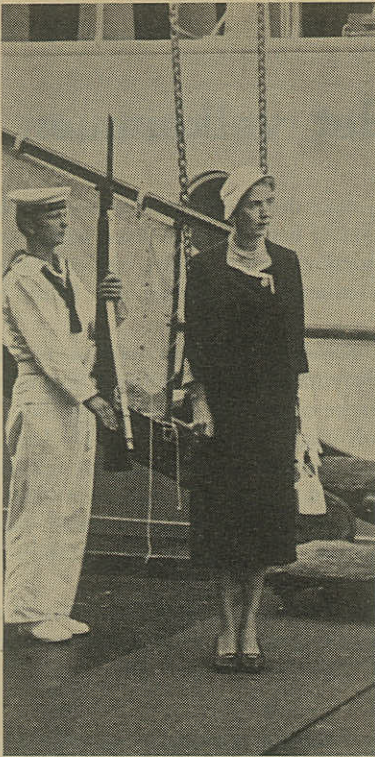
TROMMESALEN 5 . TELEFONER: C. 13447 - 10088

Ansvars-, ulykkes-, brand- og tyveriforsikring

D. Chr. Andersen

OST

VIMMELSKAFTET 41 . TLF. 1345 - 14345

Honør for vor Dronning

Den 28. marts 1960, da Hendes Majestæt Dronning *Ingrid* rundede en betydningsfuld fødselsdag, gik tankerne fra hele landet til Hendes Majestæt med de varmeste ønsker for dagen og fremtiden.

Disse tanker føles maaske i særlig grad, fordi det i aar samtidig er 25 aar siden, at Hendes Majestæt kom her til landet og med dyb alvor tog sin store og ansvarsfulde gerning op, en gerning, som gennem aarene har sat mange smukke spor.

Fra mange hjem vil varme tanker blive følt for og fremsat i taknemlighed for den interesse, vor dronning gennem sin personlige og menneskelige indsats har vist for Danmark og det danske folk, og skulle man give en kort karakteristik af tiden, der er gaaet, kunne man med digteren sige:

»— hun kom, hun saa, hun vandt —«

Ogsaa inden for Marineforeningens rækker vil vi samles i en hyldest til vor Dronning og ønsker af hjertet, at vi i mange aar maa se Hendes Majestæt paa sin naturlige og værdige maade ved Kongens side i deres fælles og ansvarsfulde gerning for vort fædreland.

Jac Lichtenberg

SENDEMANDSMØDET 1960

I aar samler Marineforeningen sine sendemænd denne gang i »havnebyen« midt i Jyllands hjerte. Der er ingen tvivl om, at alle de gamle orlogsgaster glæder sig til det aarlige stævne, til at mødes med kammeraterne fra nær og fjern — og tilmed at komme til søs paa Silkeborgsøernes ferske vande og Gudenaens stride strøm, ovenikøbet med Danmarks ældste dampskib.

Det vellykkede stævne paa Bornholm i fjor markerede et vendepunkt i Marineforeningens traditionsbundne forningsliv.

For første gang var sendemandsmødets program tilrettelagt med officiel deltagelse fra vore damer side. Bornholmerturen var saa vellykket og alle var saa glade for denne form for samvær, at det nu er givet, at der ikke kan holdes sendemandsmøde i Marineforeningen uden at damerne kommer med.

I aar forsøges igen noget nyt gennem en radikal omlægning af hele mødets struktur. Efter mange opfordringer afholdes selve sendemandsmødet nu søndag formiddag. Tidligere havde man bedre tid og trafikforholdene gjorde ogsaa deres til, at mødet først kunne begynde om eftermiddagen. I dag, i bilismens hastende tidsalder, kan mange sendemænd naa at komme frem og tilbage samme dag, derfor udskydes frokosten — som ofte ogsaa ligesom lammede sendemændenes aktivitet under de paafølgende møder — til efter sendemandsmødet og den stive højtidelige sendemandsmiddag, hvortil deltagelsen efterhaanden aftog, er nu strøget. I aar forsøges med at begynde mødet kl. 0930, *men der begyndes meget præcist* for at kunne holde programmet.

Paa tilsvarende maade er sendemændene selv herre over,

om dette program kan holdes. Det bliver maaske en lidt sen skafning, men efter veloverstaaet møde smager frokosten til gengæld bedre og vi har resten af dagen for os til tvangsfrit samvær under den smukke sejlads, som programmet byder paa.

Det er et forsøg, der gøres — men derfor maa alle hjælpe til for at faa det til at glide. Mød præcist, tal kort, klart og tydeligt — og kun, naar I har noget af virkelig betydning for Marineforeningens liv og trivsel paa hjerte. Undgaa først og fremmest gentagelse af, hvad en anden tidligere har fremført.

Vel er sendemandsmødet foreningens højeste myndighed, men netop derfor bør vore forhandlinger ske i god kammeratlig aand og under urbane former.

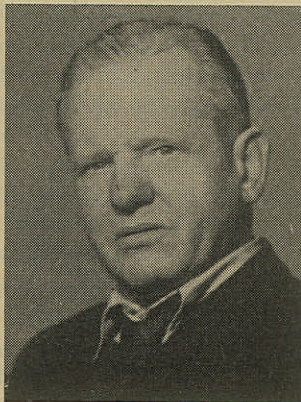
Der skal dog her erindres om, at ifølge § 16 i Marineforeningens love kan en afdeling, der trods paakrav ikke har betalt forfalden ydelse til hovedbestyrelsen, ikke lade sig repræsentere ved sendemand (mænd) paa hverken ordinære eller ekstraordinære sendemandsmøder.

Følger vi disse retningslinier, saa er der ingen tvivl om, at vi sammen med vore damer — og forhaabentlig i straalende sommervejr — vil kunne faa en virkelig festlig sommerudflugt til en af landets skønneste egne, hvor vor store landsforening ogsaa har kunnet finde grobund, skønt langt fra den saltene sø. Vi takker kammeraterne i Silkeborg, som vi ved ikke skyer noget for at gøre stævnet til en festlig oplevelse for alle deltagerne. Deres maal er, at vi alle skal kunne vende glade hjem til vore respektive afdelinger forfriskede af det kammeratlige samvær og fyldt med gode ideer og impulser for vidreførelse af arbejdet i vor egen afdeling til gavn for Marineforeningen og glæde for dens mange medlemmer landet over. *Landssekretæren.*

SILKEBORG

byder sendemandsmødet velkommen

Naar de gamle — men altid unge — orlogsgaster i aar stævner til sendemandsmøde i Silkeborg, da møder de en by paa nær de 25.000 indbyggere, hvor der for blot hundrede aar siden næppe var meget over 500. Men uanset udviklingen, er den stærke midtjyske natur den samme med blinkende søer og lyngbakker, med Himmelbjerget og mørke fyr- og granplantager, med Gudenaas

Georg Klein.

hvirvler og snoninger fra Jyllands højderyg til udløbet i Randers fjord. Som »søfartsby har rollen været en egen«. Hvor nu ferietidens kanofolk sejler aavandet tyndt, dér stred pramdragerne sig forhen slidsomt op mod strømmen, og herom vidner trækstien, snart paa højre, snart paa venstre aabred. Engang laa der et gods i Silkeborg, som havde 5000 tdr. tilliggende skov foruden hede og mosearealer. Tilbage ligger lidt øst for Viborgbroen nu kun en ruinrest. Gudenaasens pramfart kendes femhundrede aar tilbage; da den var livligst, deltog mere end 125 kaage*). Ændrede fragtmuligheder — bedre veje og baner — gjorde det af med pramfarten. Den eksisterer nu kun i Blichers og Thyregods fortællinger. Dog sejles der stadig paa aa og sø med motor og sejl, med aarer og pagaj, og — med HJEILEN — Danmarks eneste hjuldampere og paa den vil vi hejse kommando den 15. maj.

Silkeborg indtager som nævnt det særsyn at være en »havneby« midt inde i Jyllands hjerte, og denne havn besjles tilmed af Danmarks ældste i brug værende dampskib tilhørende landets ældste rederiforetagender, der har indregistreret en rød stander med *en hjeile* i farver som sit kontorflag, og selskabets navn er kort og godt: A/S *Hjeilen*.

Havnen er knudepunktet for den intensive sommerpassagersejlad paa Silkeborgsøerne, men der er desuden flere lystbaadehavne. Mange ejendomme ud mod aalen er praktisk indrettet med et stort muret baadehus i kælderetagen med port ud mod vandet, medens der i etagen ovenover er indrettet garage med udkørsel mod landsiden.

Endelig maa ogsaa omtales, at alle former for lystsejlad med sejlbaad, motorbaad, kano og kajak har de bedste betingelser her paa Silkeborgsøerne, og deres udoveres antal mønstres i meget stort tal.

*

Byen har mange og store virksomheder, som arbejder godt og er landskendte, ja, endog verdenskendte. De Forenede Papirfabrikker er byens største industrivirksomhed, busserne fra D. A. B. kører i mange lande, og Silkeborg mejerimaskiner kendes overalt i den civiliserede verden. Paa de syv have gaar der frasagn om, man har set selv

*) kaag: spec. jysk udtryk for en let, fladbundet prām.

søfolk drikke mælk, naar det var behandlet paa Silkeborg maskiner. Maaske skal vi her oplyse, at byen ogsaa har et bryggeri, hvis øl er stærkere end aavandet, og det er stærkt.

Paa Silkeborgs to seminarier bøder man efter bedste evne paa lærermanglen.

Her er frisk og helsebringende luft ved sø og skov. Navne som Gl. Skovridergaard, Silkeborg Sanatorium, Gudena Kur er kendte navne. Ja, og Silkeborg Bad. Det sidste navn kalder alvorlige minder frem. — De fem aar. — Ind til banens sporomraade og i skovkanten ved Silkeborg Bad staar sten med navne paa unge, som faldt for Danmarks sag. Og lidt vesterude — i Hørbylunde bakker — minder stenkorset om, at her endte digterpræsten *Kaj Munk* sin sidste færd.

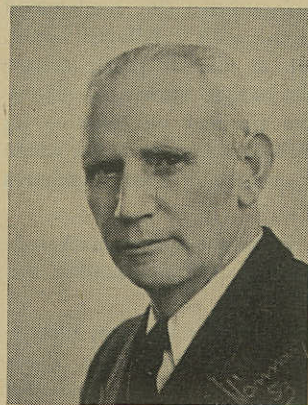
Haandværkerforeningens bygning, hvori vi samles til møde, er bare et par aar gammel. Den tidligere bygning sprængtes i 1944 af nogle for os fremmede.

*

Marineforeningens Silkeborg afdeling er ret ung, og den er ikke særlig talstærk, men den*er svært levende. — Derfor har den ogsaa to formænd.

Afdelingen blev oprettet den 19/7 1942 ved særlig godt initiativ fra fuldmægtig *O. Maegaards* side. Han var afdelingens første formand, og for sit fortjenstfulde arbejde er han udnævnt til æresmedlem.

Senere har *Georg Klein* taget arbejdet op som formand, og han har paa en straalende maade ført afdelingen videre frem. *Klein* vil være velkendt fra de mange tidligere sendemandsmøder, som han har deltaget i, og hvor han har faaet ideen til, at ogsaa en lille Marineforeningsafdeling midt inde i fastlandet maa kunne være vært for kammeraterne ved et Sendemandsmøde.

S. Bøgh-Sørensen.

Desværre er *Kleins* helbred ikke længere godt, hvorfor han efter sendemandsmødet vil blive overført til »friggængerbakken«, men han stiller fortsat til mønstring, hver gang det varskoer, og en anden har faaet paalagt det grovere arbejde.

Afdelingens marinestue er desværre for tiden pakket ned i en bankkælder, da værten ønskede at foretage forbedring af lokalerne. Det er meget beklageligt, at vor marinestue saaledes ikke er i orden, naar der kommer saa mange kammerater fra nær og fjern; vi haaber dog, at vore gæsters ophold her i Silkeborg vil blive saa vellykket, at de snart kommer igen — og da forhaabentlig ogsaa vil besøge marinestuen i sin nye skikkelse.

Vi glæder os til at se jer herovre og byder alle sendemændene med deres damer hjertelig velkommen til Silkeborg den 15. maj.

Georg Klein. S. Bøgh-Sørensen.

Program for Marineforeningens Sendemandsmøde i Silkeborg den 15. maj 1960

Stævnets sekretariat, der arbejder sammen med Silkeborg Turistforening, telefon 1603, har adresse: Silkeborg Bank, Silkeborg, telefon Silkeborg 1122 og postgiro konto nr. 15056.

Husk, at enhver skriftlig henvendelse eller indbetaling skal være mærket MARINE.

Som anført i de for sendemændene udarbejdede anmeldelseskemaer, som er udsendt til afdelingsformændene, skal skemaerne snarest og *senest* 30. april være indsendt til Silkeborg Bank i udfyldt stand, hvortil ogsaa de forskellige indbetalinger skal sendes pr. check, postanvisning eller giro — men husk, at alt skal mærkes med MARINE.

De forskellige beløb er følgende pr. persona:

Værelsesreservering og anden turistmæssig service: kr. 3,00.

Adgang til Kammeratskabsaften lørdag aften 14/5 kl. 2000 i Haandværkerforeningen kr. 3,50.

Sejltur, Silkeborg-Hattenæs tur-retur m. v. kr. 4,00.

Frokost i Hattenæs efter sendemandsmødet kl. ca. 1330 bestaaende af: sild med kold kartoffelsalat,

1/2 kylling

osteanretning og kaffe

for en pris af kr. 16,00 — incl. betjening.

Udover dette officielle program er der for de deltagere, med damer, som maatte ønske det, arrangeret en eftermiddags-sejltur paa Silkeborgsøerne med afgang fra Hattenæs kl. ca. 1600 og ankomst til Silkeborg havn kl. 1800.

I tilslutning hertil er der kl. 1900 arrangeret et let aftensmaaltid i Haandværkerforeningen bestaaende af: Skipperlabskovs og osteanretning for en pris af kr. 9,50 incl. betjening.

Det er meget nødvendigt med forudbestilling, for at hele det store apparat skal kunne virke tilfredsstillende, og 30. april er fastsat som den absolutte sidste frist for anmeldelse.

Saa snart anmeldelseskemaet i udfyldt stand og den hertil svarende betaling er modtaget af Silkeborg Bank, vil der omgaaende blive sendt de enkelte sendemænd og andre stævedeltagere de fornødne billetter, meddelelse om indkvarteringsstedet samt et kort over Silkeborg by.

Lørdag aften den 14. maj kl. 2000 samles sendemændene og andre Marineforeningskammerater med deres damer til kammeratskabsaften og fornøjeligt samvær i Silkeborg Haandværkerforening paa torvet.

Der vil her blive lejlighed til en svingom og hovedbestyrelsen kan stærkt anbefale de Silkeborg omliggende afdelinger at tilrettelægge en udflugt eller skovtur i forbindelse med sendemandsmødet.

Københavns afdelingens musikkorps vil medvirke ved at koncertere paa forskellige af stævnets mødesteder.

Samtidig med at det i fjor paa Bornholm for første gang forsøgte at tilrettelægge programmet med officiel deltagelse af damerne blev det foreslaaet at afholde selve sendemandsmødet som et formiddagsmøde, og dette vil forsøgsvis blive arrangeret i aar.

Søndag den 15. maj kl. 0930 aabnes sendemandsmødet i Haandværkerforeningen i Silkeborg. Da formiddagsmødets udstrækning er begrænset af den til Hattenæs ar-

rangerede sejltur og frokost, henstilles det til sendemændene at møde meget præcist, saaledes at mødet kan tage sin begyndelse til det angivne klokkeslæt.

Som et særligt arrangement for damerne er der søndag formiddag tilrettelagt en busudflugt til Silkeborgs skønne omegn under kyndigt førerskab. Afgang fra Haandværkerforeningen paa torvet kl. 1000 med tilbagekomst samme sted kl. 1200. Pris kr. 3,00. (Se fodnoten).

Som tidligere anført aabnes sendemandsmødet i Haandværkerforeningen paa Silkeborg torv søndag den 15. maj 1960 kl. 0930 pr. med følgende dagsorden:

1. Valg af dirigent.
2. Formanden for hovedbestyrelsen aflægger aarsberetning.
3. Hovedkassereren aflægger det reviderede regnskab.
4. Behandling af indkomne forslag¹⁾.
5. Valg af hovedbestyrelsesmedlemmer²⁾
6. Valg af 1 revisor og 1 revisorsuppleant³⁾
7. Eventuelt.

¹⁾ Der er ikke modtaget noget forslag fra afdelingerne og vil ej heller fra hovedbestyrelsen blive fremsat noget forslag.

Opmærksomheden henledes paa, at sendemandsmødet i Rønne 1959 vedtog at sendemandsmødet i 1960 skulle afholdes i Silkeborg og sendemandsmødet 1961 i Skagen.

²⁾ Købmand *Otto Petersen*, Vordingborg, kommandør *G. de Lichtenberg*, København, købmand *Th. Skaaning*, Ringkøbing og fuldmægtig *O. Maegaard*, Hørsholm-Rungsted afaar efter tur og er alle villige til genvalg.

Til det ved sejlmagermester *Chas. Mortensens* død ledigblevne mandat som repræsentant for VII distrikt, Østjylland, foreslaar hovedbestyrelsen valgt glarmester *Villy Kyst*, formand for Aarhus afd.

Fra Randers afd. er modtaget forslag om valg af frisørmeester *P. R. Schytte Hansen*, bestyrelsesmedlem i Randers afdelingen, til samme mandat.

Uden for tur ønsker købmand *H. Petersen*, Nykøbing F. (Distrikt III) at nedlægge sit mandat paa grund af sygdom.

Til det derved ledigblevne mandat foreslaar hovedbestyrelsen valgt:

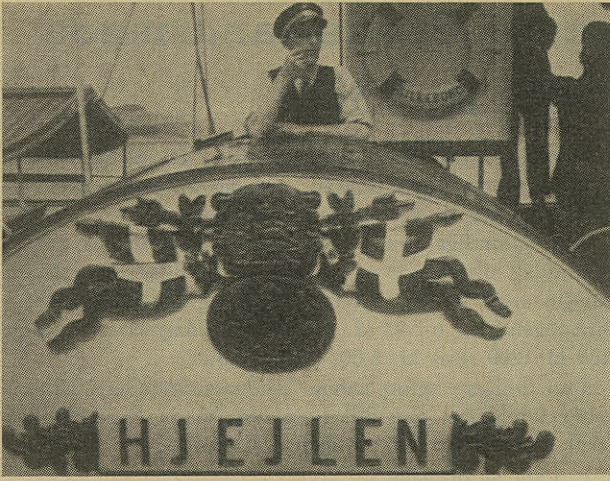
Maskinmester *H. Resen Andersen*, fmd. for Nykøbing F. afd. og fra Saksøbing, Maribo og Nakskov afd. er modtaget forslag om valg af bogholder *E. Semberg*, fmd. for Nakskov afd.

³⁾ Genvalg foreslaas af bankfuldmægtig *O. Manhof* og direktør *Viggo Thomsen*.

Deltagerne i Marineforeningens landsstævne maa selv sørge for deres rejse frem og tilbage, faa denne side af sagen ordnet snarest, da der sikkert i anledning af St. Bededagsferien 13.—15. maj vil være et stort pres paa baner, skibsruiter og færgeoverfarer.

Iøvrigt vil hovedkontoret være til raadighed med alle praktiske oplysninger og vejledninger, ligesom ogsaa Silkeborg afdelingen paa alle maader vil søge at vejlede og hjælpe — men husk selv at møde med festemblemet, sangbogen og det gode humør, der plejer at præge Marineforeningens landsstævne.

BEMÆRK: Damernes busudflugt 15/5 er først kommet med i programmet efter at anmeldelseskemaerne er sendt ud til sendemændene. Dersom anmeldelseskemaet er indsendt — send da blot et brevkort til Silkeborg, hvis der skal reserveres en plads i bussen til Deres dame, betalingen kan saa ske under køreturen, men pladsen maa reserveres forud.

Hjuldampskibet HJEILEN er bygget i 1861 i København paa Baumgarten & Burmeisters Etablissement, det senere Burmeister & Wain, som nybygningsnummer 15. I 1909 gennemgik skibet en omfattende ombygning og sommer efter sommer plasker den gamle jernskude, hvorom der i en gammel beskrivelse anføres: »at saavel Maskinen som Roerhullet ligge midt i Baaden, saa at een Mand kan agere baade som Capitain, Styrmand og Maskinmester« — gennem Gudena og Silkeborgsøerne som flagskib for en flaaede af passagermotorfartøjer, der beforder turister i tusindvis. HJEILEN er en maritim seværdighed, som landets ældste dampskib og sidste i brug værende hjulskib midt i Jyllands indre, fjernt fra de salte vover, som bar skuden frem paa dens jomfrurejse fra København til Silkeborg, en noget usædvanlig og sjælden sejlroute, som næppe er gjort af noget andet fartøj, da de øvrige fartøjer i Silkeborgsøernes flaaede alle er bygget ved en ferskvandsomskyllet aabred.

Fra en artikel i Turistforeningens aarbog 1942 af *Eric Boesgaard* bringes nedenfor nogle stemningsbilleder om den gamle hjuldamp og indsøvetan:

Vi kigger ind over fortidens romantiske land og forskertrangen vaagner med fantasien. Det sker lettest, naar vi støder paa en eller anden haandgribelig levning fra de gamle dage. Det kan være oldemors balkort, men det kan ogsaa være HJEILEN, den lille damper paa Gudenaen.

Jeg har ikke idé om, hvor mange ærede medborgere, afdøde og nulevende, der har sejlet med HJEILEN, men jeg vil tro, at meget faa af dem er gaaet over dens landgangsbrædt, uden at de har følt et eller andet ogsaa i anledning af selve baaden — bortset fra, at de maaske har haft madammer med madkurve og børn med isbægre anbragt paa deres ligtorne eller nypressede pinsebukser. HJEILEN er en personlighed.

Den er Danmarks ældste dampskib, og dens ejer er Danmarks ældste dampskibsselskab. Det er da altid noget.

Men omkring den vokser i fantasien straks et billede frem af den tid, da den blev til. Man kunne dejligt bygge en film over H/S HJEILEN.

Saa ville jeg lade den sejle tværs over lærredet med skovhjulene plaskende i nærbillede og den smukke gulddekoration paa hjulkassen straae i en rigtig effektivt belysning. Paa den maade ville man komme pænt ind i filmen og saa ville man se et kapitel af Danmarks historie, et lillebitte et, men et morsomt og karakteristisk.

Man kunne maaske faa lejlighed til at se HJEILEN dampe op ad Sundet en stille, blank sommermorgen paa

vej til det farvand, hvor den siden har gaaet i henvend 100 aar, saadan en silkeblød, lysegraa morgen med et par herrer paa dækket med høje hatte, og paa broen en kaptajn klippet ud af »Capriciosa« med en urkæde paa maven saa svær som et ankertov.

Men det bedste ville være selve Silkeborg-miljøet og bevidenhederne omkring HJEILENs tilblivelse.

Drewsen's (papirfabriksejeren) aktivitet for at faa gang i tingene, modstanden i Silkeborg og omegn, hans fantastiske indbydelse til aktietegning, hvor han fortæller verden, at sejlturen »fra Silkeborg gennem søerne forbi Dronningestolen, Ulvehoved, Tindebjerget m. fl. punkter til Himmelbjerget hører allerede til een af Europas berømteste flodfarer«.

En køn mundfuld — bare ikke sprogligt.

Samtidens presse var naturligvis meget optaget af bevidenheden og fra bogholder *A. Rosendahls* samlinger bringes følgende udpluk:

Helsingør Avis onsdag 12. juni 1861:

Igaar passerede Dampbaaden HJEILEN, der er bestemt til at fare paa Gudenaen mellem Randers og Silkeborg og skal føres af Færgemand C. Vilhelmsen heraf Byen. Det er nylig udgaaet af Baumgarten & Burmeisters Etablissement i Kjøbenhavn, er paa 10 Hestes Kraft og har en smuk lille Kahyt til 20—30 Personer.

Illustreret Tidende 16. juni 1861:

Det vil af Bekjendtgørelser i Bladene være bragt til almindelig Kundskab, at der paa forskellige Steder i Landet i denne Tid indvarsles til Generalforsamlinger i Anledning af smaa Dampbaade, som ere anskaffede af locale Actieselskaber. Blandt disse stiftedes ifjor et i Silkeborg og Omegn, og det lille Fartøj, der skal besøge Farten paa Gudenaen og Silkeborg Sø, er nu færdigt og fører det der paa Egnen hjemlige Navn HJEILEN.

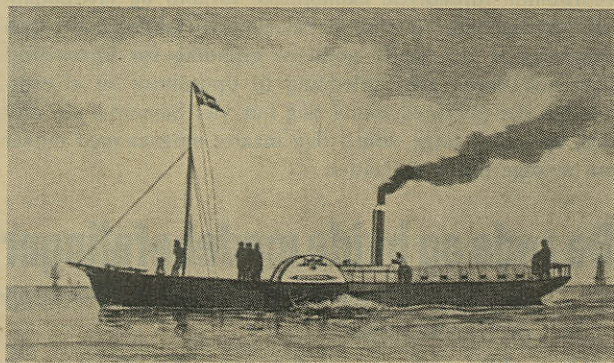
I Tirsdags Formiddag Kl. 12,30 afgik HJEILEN fra d'Her. Baumgarten & Burmeisters Maskinbyggeri, forlod Helsingør om Eftermiddagen Kl. 6 og naaede den næste Formiddag Kl. 11 Randers, hvorpaa det om Eftermiddagen gik derfra til sit Bestemmelsessted. HJEILEN har en Længde af 80 Fod, dens største Bredde er 12 Fod og dens Dybgaende 2½ Fod. Over Hjulkasserne er Bredden 20 Fod. Baaden er forsynet med et Par oscillerende Dampmaskiner (Højtryksmaskiner) af tilsammen 10 Hestes Kraft og en tubulair Dampkedel. Vandhjulene, der ere med bevægelige Skovle, have en Diameter af 8 Fod. Agterude er der anbragt en salon, der naer fra Bunden af Skibet til omtrent 1 Alen over Rælingen, dens Overdele danne et Ruf med Vinduer. Denne Salon er hvidlakeret med forgyldte Zirater og røde Fløjels Sophaer. Gulvet er belagt med Brüsseler Gulvtæppe. Agterst i Salonen er anbragt tvende Glasmalerier forestillende Attributer for Fabriksdrift og Agerbrug og som Penderter paa den ligeoverfor værende Væg, paa begge Sider af Indgangsdøren, findes tvende Speile. For anden Plads' Passagerer er der forude i Skibet et aabent Rum, som er forsynet med Bænke rundt om og dertil hørende faste Træskamler. Nedgangen dertil fra Dækket skeer ved tvende smaa paa hver Side anbragte Trapper, hvilket ligeledes er Tilfældet med Salonen agter. Efter hvad vi have bragt i Erfaring, vil den nye Dampbaad blive indviet af Hans Majestæt Kongen, naar han paa sin nuværende Reise kommer til Silkeborg.

Helsingør Avis lørdag 22. juni 1861:

Om Dampbaaden HJEILENs Fart til Silkeborg meddeler »Randers Avis« følgende Beretning, der formeentlig

giver et godt Bidrag til Gudenaens Seilbarhed og maa være afgjørende med Hensyn til Spørgsmaalet om Muligheden af en stadig Dampskibsfart paa Aaen:

HJEILEN er en lille smukt udstyret Hjulbaad paa 10,5 Commercelæster, den afgik fra Kjøbenhavn den 11te Juni Kl. 12,30 og ankom til Helsingør Kl. 4, og efter at have indtaget Reservekul, fortsattes Reisen Kl. 6 Aften. Med det herlige stille Veir passeredes Kattedagtet uden Vanskelighed, og efter Beregning var Baaden Kl. 4,30 Onsdag Morgen under Jyllands Kyst, som man dog paa Grund af Taage var forhindret i at see. Dette foraarsagede tillige, at Skibets Fart maatte formindskes, hvorved dets Reise forlængedes ca. halvanden Time, dog passeredes Udbyhøi Kl. 8½, og Kl. 11½ lagdes til Broen ved Randers. Et interimistisk Dæk med Presseninger over, samt andre overflødige Requisiteer, bleve lossede, hvorefter Skibet Kl. 4 samme Dags Eftermiddag passerede Sønderbro, som blev vundet op, og begyndte Farten til Silkeborg. Begyndelsen af Seiladsen paa Aaen ovenfor Broen gik meget heldig. Saaledes naaedes Laxegaard Kl. 5¼. Men her fremstod allerede Vanskeligheder, som man ikke havde ventet, nemlig den utilstrækkelige Bredde mellem Pælene, som gjorde det meget besværligt at passere igjennem. Dette naaedes først Kl. 9¼. — Strækningen derfra til Østergaard og Laxegaarden derved passeredes med Lethed, og Kl. 11 fortoiedes ca. ¼ Miil ovenfor Østergaard Natten over. Tors-

HJEILEN paa sin jomfrurejse

dag Morgen forlodes Fortøiningspladsen Kl. 3½ og Veien derfra gennem Aabro lagdes uden Hindring tilbage til Kl. 5. Men Strækningen mellem denne Bro og Bjerring Mølle frembød mere Vanskelighed, idet Skibet ofte maatte bakes fra Grunde og i Aaens Bøininger styres med to Stager. Dog arbejdedes der rask frem, til lidt ovenfor Bjerring Mølle ved Maskinens egen Kraft, men da Vandstanden her blev saa lav, at Grunden berørtes og Skibet som Følge deraf ikke kunde styres, spændtes 4 Heste for, ad Trækveien (om Bagbord) og 6 Mand iland med en Line (om Styrbord). Imidlertid toges Grunden stadig stærkere og gjorde det nødvendig at Hestenes Antal forøgedes til 8. Saaledes gik det med megen Besvær til Frisholt Skov, hvor Skibet blev staaende fast Kl. 8½ Aften. Fredag Morgen, den 14de, presseses Vandet ud af Kjællen, og Beholdningen af Kul samt alt andet svært Gods lossedes i Pram, hvorved Skibet lettedes 5 Tommer.

Kl. 10½ fortsattes Reisen med 6 Heste og 10 Mand om Styrbord og 6 Mand i Bagbordssiden. Skjøndt det gik langsomt, naaedes Kongens Bro dog Kl. 1 Eftermiddag, hvorfra man afgik Kl. 6 Aften med 7 Heste og 8 Mand om Bagbord og 4 Mand i Styrbordssiden. Man ankom til Resenbro om Natten Kl. 12½ og fortoiede der. Løvedag Morgen den 15de, passeredes Broen Kl. 5. Snevringen naaedes Kl. 9 og her ophørte Trækningen. Skibet gjordes klart

for ved egen Hjælp at tilbagelægge den øvrige Vei. Kl. 2 var den lille Baad befriet for al den Smuds, som denne besværlige Fart havde paaført den, Messingarbejdet pudset og Dampen oppe. Snevringen forlodes, og uden at møde flere Hindringer ankom HJEILEN til Silkeborg Eftermiddag Kl. 3.

Helsingør Avis Mandag 24. Juni 1861:

— Dampskibet HJEILEN, der ved Silkeborg maatte transporteres nogle hundrede Alen over Land, indtog i Tirsdags Aftes lykkeligt og velbeholdent sin fremtidige Liggeplads, under de talrige Tilstedeværendes jublende Hurraraab. Den følgende Morgen Kl. 7 foretog HJEILEN en Prøvefart fra Silkeborg til Rye Mølle. Da man, paa Grund af Førerens Ubekjendtskab med Farvandet, ikke turde bruge fuld Kraft, gik Farten vel endeel langsommere, end det ellers vil blive Tilfældet, men dog med en der paa Søerne hidtil ukjendt Hastighed. Paa Udfarten medgik 15 Minutter til Naaege, 3 Qvarter til Sveibæk, 1 Time og 10 Minutter til Himmelbjerget og 1 Time og 45 Minutter til Rye Mølle. Paa Hjemfarten gjordes en Tour ind i Knudssø op til Thulstrup. Naar undtages, at Dybden i den nye Canal ved Sveibæk befandtes temmelig lav, idet Skibet, navnlig paa Hjemtouren, her kom i følelig Berørelse med Grunden, forekom ingen Hindringer for Seiladsen, og selv i de vanskeligste Pasager lystrede Skibet udmærket godt sit Roer. Hjemfarten gik allerede endeel hurtigere end Udfarten.

Helsingør Avis onsdag 26. juni 1861:

Silkeborg, den 22de Juni:

Da den af Actieselskabet udnævnte Bestyrelse havde udbedt sig den Naade, at Hans Majestæt vilde indvie Dampbaaden HJEILEN, behagede det Hans Majestæt at bestemme Touren til Dags Formiddag Kl. 11. Hans Majestæt og Gemalinde bleve ved Landingsbroen modtagne af Bestyrelsen og ved Afgangen hilsede med Hurraraab af de Tilstedeværende, hvoriblandt en Mængde Landboere. Touren, der begunstigedes af det smukkeste Veir, gik op gennem Bras Sø, Borres Sø, Juul Sø og ind i Knuds Sø, og overalt her vakte den sjelden skønne Natur, de med Skov bevoxede Øer, de smukke Indsøer og Flodens bugtede Løb, bekrandsede af Skov og Høider (deriblandt Aasen, Himmelbjerget, Tindebjerget m. fl.), den største Beundring. Kl. 3½ retourerede Dampbaaden og ved Landgangen blev Hans Majestæt atter hilst med Jubelraab.

I *Drewsens* tid kom der ikke noget økomisk ud af HJEILE-foretagendet ... Turismen var jo knapt, hvad den siden er blevet. Det ser ud til, at han nærmest havde opgivet det hele, da han døde i 1874. Men hans tanke var ikke død.

Andre tog fat, og de gjorde det, skønt den jernbanepolitik, der blev ført, gik paa tværs af HJEILENs interesser — og *Drewsen* havde oprindeligt tænkt sig, at Gudenaen og Silkeborgsøerne ej blot skulle befares til lyst, men ogsaa i høj grad befares med gods — hvad de da forresten ogsaa blev — men med pramme.

I 1896 havde man faaet afbetalt gælden til staten, 5000 rigsdaler, og siden den tid har »Hjeileselskabet« kun kendt gode dage, det vil sige med et pænere overskud end det første aars. Flaaden er vokset aar for aar, men der er intet andet fartøj som HJEILEN. Det er hjertebarnt, ikke bare i selskabet, men mellem tusinder af Danmarksrejsende, der tænker tilbage paa nogle timer i det grønne paradis, nogle timer indrammet af HJEILENs fortids-hygge. En sjov lille detalje i Danmarks turistvæsen, hyggelig, pudsig og fuld af charme.

Orlogsflaadens nybygningsprogram

I 1960 bragte januar maaned forsvarsforliget og marts maaned bragte vedtagelsen af lov om forsvarrets ordning. Hermed er den lovmæssige baggrund skabt for en række organisatoriske ændringer i værnene, idet loven nærmest er en rammelov, der uden at fastsætte værnenes sammensætning i detaljer danner den lovmæssige baggrund for en række ændringer og normeringer, der kan fastsættes rent administrativt eller ved kongelig anordning.

Mens loven saaledes ikke i første omgang har omkalfatret værnenes sammensætning, saa har den til gengæld fastlagt styrkernes omfang, som for Søværnets vedkommende er følgende:

- 8 patruljefagere,
- 18 motortorpedobaade (eller motorkanonbaade),
- 6 undervandsbaade,
- 8 mineudlæggere (heraf 4 til kontrollerede spærringer)
- 12 ministrygere (heraf 4 lægtvandsministrygere),
- 9 bevogtningsfartøjer,
- 2 depotskibe,
- 4 fiskeriinspektions- og opmaalingskibe (helikopter-bærende),
- 1 opmaalingskib (danske farvande),
- 4 orlogskuttere (grønlandske kystfarvande),

foruden bøjefartøjer, øvelsesjelfartøjer og lignende skibe til særlige formaal, samt endelig:

- 2 forter, nemlig: Middelgrundsfort og Stevnsfort.

For øjeblikket er der truffet beslutning om en vis skibbygning, der dels foretages for rent nationale midler, dels betales paa delvis vaabenhjælpsbasis — nemlig med en udgiftsfordeling mellem USA og Danmark. Hermed vil ialt 30 enheder indgaa i flaadens tal i de nærmeste aar.

Den *rent nationale* nybygning til flaadens omfatter 3 ubaade af DELFIN-klassen, som alle prøvesejles for tiden og forventes at indgaa i flaadens tal i løbet af indeværende aar. Herudover 2 orlogskuttere (af staal) af en forbedret SKARVEN-klasse. Disse 2 enheder, MAAGEN og MAL-LEMUKKEN, blev søsat fra Helsingør skibsværft i midten af marts. Endvidere 2 øvelsesjelfartøjer, der er under bygning i Hundested til erstatning for de veltjente SVANEN og THYRA, der forlængst er udgaaet af flaadens tal. Endelig er der opnaaet bevilling til bygning af to fiskeri- og inspektionsskibe til erstatning for HOLGER DANSKE og HEJMDAL, der ligeledes er udgaaet. Disse nybygninger, som bliver udrustet med helikopter, skal ogsaa foretages ved et civilt værft, som dog endnu ikke er udpeget.

Det nybygningsprogram, som USA og Danmark har truffet overenskomst om at lade udføre ved danske værfter i løbet af ca. fem aar (det saakaldte *Cost-Sharing-pro-*

gram), omfatter 23 egentlige operative enheder, nemlig følgende:

- 2 patruljefagere,
- 2 mineudlæggere (til farvandspærringer),
- 6 motortorpedobaade,
- 8 bevogtningsfartøjer,
- 4 lægtvandsministrygere og
- 1 ubaad.

De nævnte nybygningsprogrammer — saavel det rent nationale som *Cost-Sharing*-programmet — blev fastsat og bevilget paa et tidspunkt, da forsvarsforliget endnu ikke var bragt i stand, hvorfor det i antal skibe ikke kunne overstige det antal, som var indeholdt i det oprindelige regeringsforslag til ny forsvarsordning. I virkeligheden slog nybygningsprogrammerne da heller ikke til i forhold til det oprindelige regeringsforslag, hvorfor det selvsagt ogsaa ligger under den styrkemæssige maalsætning, som blev lov sidst i marts maaned. Man maa derfor forvente et saakaldt »supplerende skibbygningprogram«, hvilket ogsaa fremgaar af saavel forsvarsforliget som af bemærkningerne til den nu vedtagne lov. Dette supplerende program maa paa baggrund af den nye lov og den omstændighed, at mange af de eksisterende skibe er stærkt forældet, forventes at omfatte nybygning af ca. 16 enheder.

Tilvejebringelsen af længe ventet og længe savnet nyt skibsmateriel sammenholdt med den nye lovs varslinger vedrørende forbedrede økonomiske forhold og civiluddannelsesmuligheder for stampersonellet er faktorer, der paa baggrund af det brede politiske grundlag for forsvarsforliget nok skulle give anledning til optimisme og arbejdslyst for det personel, som i dag har viet Søværnet sin indsats, og for de unge, som i dag maatte omgaaes med tanker om at søge ind ved flaadens.

De røde og hvide mødebefalinger

Oplysninger om overførelse af Søværnets værnepligtige til Hjemmeværnet

Mange hjemsendte værnepligtige fra Søværnet, der nu har faaet deres tidligere røde mødebefaling til Søværnet ombyttet med en hvid mødebefaling, ifølge hvilken den paagældende fritages for møde under orlogsflaget, men stilles til raadighed for Hjemmeværnet, har staaet noget uforstaaende heroverfor. Spørgsmaalet har skabt nye og ukendte problemer for mange af Marineforeningens yngre medlemmer og det er et emne, der derfor hyppigt har været paa tale ved sammenkomster og møder. Det skal dog her anføres, at dette at være stillet til raadighed for Hjemmeværnet eller Civilforsvaret ikke udelukkende drejer sig om det landmilitære, det saakaldte »tørre« Hjemmeværn — nej, for gamle orlogsgaster vil det være ganske naturligt i denne situation at tænke paa *Det maritime Hjemmeværn*, eller som det i vor tids forkortelsesglade tid betegnes: DMH. I denne forbindelse kan anføres, at flotilleinspektøren ved Det maritime Hjemmeværn, kommandør J. H. J. Jægstrup har udtalt, at han meget gerne saa, at alle gamle gaster med hvide mødebefalinger meldte sig til DMH og indtraadte i dets rækker. Deres uddannelse — dels opfriskning af det i vpl.-tiden lærte, dels et gennem uddannelsen i DMH skabt kendskab til alt det nye inden for det moderne forsvar, vil være af stor betydning for saavel den enkelte, som for hele DMHs beredskab.

Det kan her lige indflettes, at for tiden søger Marineforeningens formand, kommandør G. de Lichtenberg, der er afskediget af Søværnets tjeneste paa grund af alder og

**Marineforeningens mange
medlemmer
kendes paa naalen med**

*Faas paa hovedkontoret
eller gennem afdelingen.*

nu bor paa Ringstedegnen, optagelse som menig hjemmевærnsgast i tilknytning til Korsørflotillen. Kommandøren, der saaledes ikke lader sig afskrække af afstanden, viser herigennem, at der i DMH kan bruges folk af alle aldersklasser. Der vil altid være et eller andet sted, en eller anden opgave, hvor en Hjemmевærnsgast kan udfylde en plads for en yngre mand, der kan gøre bedre nytte i forsvarets forreste række.

Orlogsbogen, der ved hjemsendelse udleveres til de vpl., indeholder en rød mødebefaling for den paagældende til møde ved Søværnet i mobiliseringstilfælde.

Da Søværnet imidlertid kun regner med at faa brug for de yngre aargange, overføres mandskabet efter et passende antal aar til disposition for Hjemmевærnet og Civilforvaret, og den røde mødebefaling ombyttes med en hvid.

Saasnaert en hjemsendt orlogsgast har modtaget en hvid mødebefaling, vil det derfor være naturligt for ham at søge optagelse i Hjemmевærnet, først og fremmest i DMH, saafremt ikke altfor uoverstigelige vanskeligheder med hensyn til afstand og andet lægger sig i vejen.

Her skal kun ganske kort siges, at inden for DMH, der har flotiller (sv. til Hjemmевærnskompagnier) spredt over hele landet, mødes man i et godt kammeratskab for i fællesskab at uddanne sig til gennem et højt beredskab at sikre freden for vort land, og da dette er medlem af NATO, igen for bevarelse af verdensfreden.

I DMHs enheder møder man al mulig hjælp og forstaaelse ved uddannelsen. Tjenestepligten er ikke stor, kun 24 timer aarlig for en gammel orlogsgast. Der er rig lejlighed til for dem, der fanges af den interessante tjeneste, at finde udløsning gennem opdyrkning af og træning i forskellige specialdiscipliner, men saa bliver tjenestetiden naturligvis lidt længere, men ogsaa mere interessant.

For den, der gerne i fællesskab med sin kone vil tage en tøm i denne nationale sag, da er muligheden herfor ogsaa til stede ved en hjemmевærnsflotille. Til de fleste af disse er der knyttet et antal »Kvindelige Marinere« — og de er endda meget dygtige. I en af de københavnske flotiller, som redaktøren har et intimt kendskab til, findes saaledes 5 ægtepar — ja, vi har endogsaa en mor og hendes voksne søn — og fornylig, da vi undtagelsesvis var samlet i civil, viste det sig, at der var forbavsende mange, der bar Marineforeningens lille kendingsnaal — alle gaar de hver for sig med iver og interesse op i hjemmевærnsarbejdet.

Kort sagt, disse ord skal forstaaes som en appel til de unge og gamle orlogsgaster, der samles i Marineforeningen.

Slut op om det maritime Hjemmевærn. Her er enhver velkommen til under gode kammeratlige forhold at gøre en indsats for vort beredskab, til at vise, at den danske befolkning er sig sit ansvar bevidst og har vilje og evne til at gøre sit til fredens bevarelse, til værn for hus og hjem.

Marineforeningens hovedkontor, Det maritime Hjemmевærns kontor, Overgaden o/v 48 C, Kbh. K. samt alle Marinekommandoer, enhver Politistation m. fl. udleverer optagelsesbegæring, heri skal udtrykkelig understreges, at der søges optagelse i Det maritime Hjemmевærn.

Den maa I først og fremmest faa fat i og udfylde, saaledes at vi snarest kan byde jer velkommen i Det maritime Hjemmевærns rækker, thi her er det naturlige staated for enhver gammel orlogsgast, for enhver ansvarsbevidst dansk mand med interesse for søværn og søfart. Red.

Hans Petersen

Ved det kommende sendemandsmøde i Silkeborg har købmand *Hans Petersen*, Nykøbing F. ønsket at trække sig tilbage som medlem af Marineforeningens hovedbestyrelse paa grund af alder og et til tider svigtende helbred.

Hans Petersen har staaet i Marineforeningen siden 1930, og han har altid deltaget i dens arbejde med liv og lyst. Fra 1935 har han været formand

for Nykøbing F. afdelingen, hvor han straks tog fat med megen energi, ikke mindst i en kampagne for at forhøje medlemstallet med det resultat, at dette steg fra 94 til 204.

Siden 1939 har han haft sæde i hovedbestyrelsen, hvor han paa sin støtte og rolige maade varetog distrikt III, Lolland-Falsters interesser paa udmærket maade. Hans rolige og saglige indlæg paahørtes altid med interesse.

Naar *Hans Petersen* nu ønsker at trække sig tilbage, siger vi ham tak for godt arbejde og tak for godt kammeratskab, idet vi ønsker ham en god og lykkebringende frivagt.

G. de Lichtenberg

Sammen med chefen for kystbefæstningen, kontreadmiral *K. Lundsteen*, og Præsidenten for Kystartilleriforeningen, bankdirektør *C. O. Thorsen*, Silkeborg, nedlagde medlem af Marineforeningens hovedbestyrelse, kommandør *Sv. Greve* den 2. april en krans paa heltegraven paa Holmens kirkegaard.

Hovedkassereren henleder opmærksomheden paa, at der endnu er adskillige afdelinger, der ikke har betalt kontingent for sidste aar, ja, enkelte endog ikke for flere aar. Det maa forstaaes, at det derved bliver de øvrige Marineforeningsafdelinger, der kommer til at betale udgifterne til medlemsbladets trykning og udsendelse alene. Dette uholdbare forhold medfører, at der maa tages skridt til medlemsbladets standsning til saadanne afdelinger — og samtidig erindres om, at kontingentrestance betyder tab af stemmeret paa sendemandsmødet.

Ferielukning. Marineforeningens hovedkontor er lukket paa grund af sommerferie i tidsrummet: 13/6 til 4/7.

Tilgang af nye medlemmer i januar kvartal 1960

Aarhus 10, Assens 2, Birkerød 1, Damhussø 1, Fanø 2, Fredensborg 3, Frederiksberg 1, Frederikshavn 5, Frederiksværk 3, Gentofte 3, Gilleleje 3, Glostrup 6, Hals 4, Hirtshals 4, Holbæk 1, Holstebro 1, Hornbæk 9, Hørsholm 1, Kalundborg 3, Kerteminde 2, Kgs. Lyngby 2, Korsør 2, København 8, Køge 4, Lemvig 3, Løgstør 1, Mariager 6, Marstal 2, Nyborg 1, Morsø 9, Næstved 2, Padborg 2, Randers 6, Ringkøbing 2, Roskilde 6, Rudkøbing 2, Skagen 12, Skjern 3, Skælskør 1, Slagelse 1, Søllerød 1, Thisted 4, Thyborøn 6, Viborg 1, Vordingborg 3, ialt 155 mdl. Samtidig er udmeldt 51 medlemmer — altsaa en fremgang paa over 100 mand, se nu gaar det den rigtige vej igen —

Marineforeningens formand, KD *de Lichtenberg* deltog deltog 29/2 i et møde i Ebeltoft om placeringen af fregatten JYLLAND, mødet var foranlediget af direktøren for Nationalmuseet, professor *Johannes Brøndsted*, under hvem fregatten nu sorterer. Endnu foreligger der ikke nogen afgørelse.

I tidsskriftet *Norges Forsvar*, marts 1960 har medlem af Oslo Orlogsforening, orlogskaptein *Rolf Scheen*, i en rigt illustreret artikel: »En dag med Marineforeningens veteraner« givet en meget rosende beskrivelse af Marineforeningens jubilæumstævne 1959, hvori orlogskapteinen deltog som gæst.

Oslo Orlogsforening arbejder p. t. med planer om oprettelse af en marinestue efter dansk mønster — den første i Norge.

Lørdag den 7. maj 1960 fejrer vor broderforening *Flottans Män* sit 25 års jubilæum ved en stort anlagt jubilæumsfest paa den svenske marines uddannelsescenter »Berga«. Der er til denne fest udsendt indbydelse baade til Danmarks Marineforening og Norges Orlogsforbund om at lade sig repræsentere.

1940 - 1945

Landsindsamlingen til rejsning af et mindesmærke for danske, faldet i allieret tjeneste er nu afsluttet, og monumentet, en khakiklædt soldat, vil blive afsløret den 4. maj 1960, og det forventes, at Deres Majestæter Kongen og Dronningen m. fl. vil overvære begivenheden.

Mindestenen vil faa sin plads paa Smedelinien, paa trekanten mellem den ydre og indre voldgrav, tæt op til indkørselsvejen til Sjællandsporten i *Citadellet Frederikshavn*, der er det gamle officielle navn for *Kastellet*. Det synes at være en helt rigtig plads mellem et kendt militært etablissement og det nye Frihedsmuseum paa Esplanaden.

Ved afsløringen vil et kombineret æreskompagni sammensat af styrker fra Hæren, Søværnet, Flyvevaabnet og Hjemmeværnet — i sidstnævnte afdeling indgaar ogsaa en mindre styrke fra *Det maritime Hjemmeværn* — paradere.

Ogsaa Soldaterforeningerne vil give møde med deres faner, og fra Marineforeningen forventes de storkøbenhavnske afdelinger at sende en flagbærer og en ledsager (husk korrekt paaklædning i henhold til Marineforeningens Ceremonielreglement), anmeldelse om deltagelse bedes snarest givet til Marineforeningens hovedkontor.

Mindestenen vil blive afsløret kl. 1155 af forsvarschefen, admiral *Qvistgaard*, samtidig med, at der over hele landet holdes 2 minutters stilhed. Efter en kort bøn ved Sjællands biskop forventes det, at *Kongen* vil lægge den første krans ved Mindestenen.

Marineforeningens formand er iøvrigt medlem af komiteen til rejsning af denne mindesten.

Marineforeningens Mærkatserie

Med spændt forventning saa Marineforeningens hovedbestyrelsen hen til den modtagelse, der ville blive den store udsendelse af de smukke Mærkater til del. Alle forventninger blev dog gjort til skamme. Vore Mærkater er overalt modtaget med interesse og mange anerkendende ord er faldet for den smukke idé, som hermed er lanceret. Store forretningsdrivende og talrige selskaber af forskellig art har gjort bestillinger og forsynet deres udgaaende post med Marineforeningens Mærkater, og et enkelt hovedbestyrelsesmedlem lader lægge en stribe paa 5 Mærkater i hver forsendelse, der udgaar fra hans virksomhed. Ogsaa udsendelsen til enkeltpersoner af 2 ark Mærkater à kr. 5,00 ialt har slaet an, og glædeligvis er returforsendelserne betydelig mindre end anslaaet.

Afdelingerne har ogsaa gjort en stor indsats — ganske faa dage efter udsendelsen indbetalt Skagen afdeling som den første kr. 900,00 for hele den tilsendte leverance — flot gjort.

Paa talrige forskellige maader spredes vore Mærkater. Mange afdelinger sætter et Mærkat paa hver udsendelse eller meddelelse til medlemmerne.

Forskellige kantiner i skibe eller paa andre af Søværnets institutioner har rekvireret Mærkater, flere af Søværnets personelorganisationer har ydet stor hjælp ved udbredelsen af kendskabet til vore smukke smaa skibsbilleder, som nu er spredt ud over hele det danske land, som en smuk agitation for vort Søværn og vor betydningsfulde Søfart og endelig glæder Marineforeningens mange medlemmer sig over, gennem udsendelsen af første led i den store Mærkat-kampagne at sprede kendskab til vor forenings liv og virke.

Med hensyn til den udlovede præmie — en dag med Søværnets skibe — da er det umuligt paa nuværende tidspunkt at skønne noget om, hvem der scorer points i denne konkurrence. Mange afdelinger har rekvireret flere Mærkatark, og det tyder paa, at der gøres en alvorlig indsats for at blive placeret.

Firma *Helge Madsen*, der bl. a. leverer Marineforeningens slips, havde arrangeret en smuk maritim udstilling i sine forretningslokaler paa Østerbrogade i København — ikke mindst her prægede Marineforeningens mange Mærkater udstillingen.

Beckers papirindustri har lanceret en fiks anvendelse af Marineforeningens Mærkater ved at klæbe et Mærkat paa de tændstikæsker, der fremlægges paa bordet ved firmaets forhandlingsmøder. Ideen kan ogsaa benyttes i privatlivet, f. eks. ved selskaber og sammenkomster at klæbe Mærkater paa tændstikæsker, der lægges ved hver kuvert.

Efter særlig anmodning er Mærkaterne udsendt i 2-arks udsendelsen til medlemmerne i enkelte afdelinger, hvis bestyrelse ikke har ment paa anden maade at kunne faa Mærkaterne distribueret, men samtidig mistes muligheden for fortjeneste til afdelingen ved Mærkatsalget og deltagelse i den dertil knyttede konkurrence.

Hovedkontoret og Mærkatudvalget afventer nu med stor spænding at høre fra de afdelinger, der endnu ikke har givet lyd fra sig. Husk, at pengene skal være indbetalt inden den 30. april, saa vi kan være i stand til at udregne, hvilken afdeling der bliver den heldige vinder af Mærkat-kampagnens opmuntringspræmie, som staar udførligt omtalt i sidste nummer af UNDER DANNEBROG.

Dersom det skulle ske, at en afdeling ikke har faaet udsolgt, hvad vi ikke haaber er tilfældet, er det ikke meningen, at afdelingen skal returnere de tiloversblevne Mærkater, men blot fortsætte salget, til de er udsolgt.

Det er imponerende, hvorledes enkelte afdelinger har rekvireret yderligere oplag. Blot halvdelen af afdelingerne havde dobbelt op, havde vi for længst haft udsolgt.

Vi har endnu Mærkater til salg, og skal vi ikke alle spænde livremmen ind og tage et nap, saa vi kan faa udsolgt, inden vi mødes tilsendemandsmødet i Silkeborg.

O. M.

Fra Hav og Havn

I *Lloyd's Aarsrapport*, som netop er offentliggjort, udttrykkes nogen pessimisme med hensyn til udsigterne for skibsfarten og skibsbygningen i de kommende 3—4 aar.

Rapporten fremhæver den store fremgang for japanske, svenske og vesttyske skibsværfter, hvorimod antallet af udenlandske ordrer ved britiske værfter er gaaet ned som følge af lang leveringstid. Iøvrigt udtales det, at den nuværende kritiske situation skyldes, at nybygningsprogrammerne fremskyndedes i alt for høj grad efter Korea- og Suezkriserne. I 1957 og 1958 udgjorde nybygningerne 9 pct. af hele den aktive tonnage, og naar ophugningerne af gammel tonnage tages i betragtning, var tilgangen antagelig 6—7 pct., men naar der regnes med de nye skibes større effektivitet, var forøgelsen ca. 10 pct. aarligt.

Selv de mest optimistiske forudsigelser for udvidelse af verdenshandelen berettiger ikke til en saa stor forøgelse af tonnagemængden, udtaler rapporten, og det tilføjes, at der vil gaa 3 eller 4 aar, før forholdene bliver normale igen. Det understreges, at det er nødvendigt at fremskynde ophugningen af gamle skibe, i hvilken henseende aaret 1959 var et opmuntrende aar.

Gennem Dansk Skibsadoption ydes der en indsats for at udbrede kendskabet blandt skolebørn til danske sømænds liv, til gensidig gavn og glæde for begge parter.

To skoler i Glostrup har taget dette arbejde op, nemlig Nordvangsskolen, der med lærer *C. P. Sørensen* som kontaktmænd har adopteret rederiet *A. P. Møllers* tankskib *EMMA MÆRSK*, og Søndervangsskolen, som har adopteret rederiet *Dansk-Fransk's* motorskib *SLESVIG*. Kontaktmænd er her to af Marineforeningens medlemmer, lærer *A. Halmø Kristensen* og *E. Onsberg*, formand for Glostrup/Taastrup afd.

Sømandshjemmet i Randers har faaet statslaansgaranti til bygning af et stort nyt sømandshjem.

Inden for den britiske orlogsflaade prøver man nu at finde ud af, hvordan det kunne gaa til, at man paa ministerygeren *SHERETON* lod alle de æresbevisninger, der tilkom første admiralitetslord, regne ned over en forkert mand.

Baadsmandsfløjter skingrede, da den formodede lord kom om bord paa ministerygeren i Portsmouths havn. Han blev filmet, fotograferet, vist rundt af skibschefen og endelig modtaget af en kontreadmiral, da han atter vendte tilbage til kajen.

Først næste dag, da billeder fra begivenheden dukkede op i aviser og fjernsyn, var der nogen, der bemærkede mandens forbløffende mangel paa lighed med den nye første admiralitetslord, lord *Carrington*. Denne kunne derimod ses i baggrunden af det fornemme selskab.

Manden, der havde været genstand for den megen hæder, viste sig at være lordens privatsekretær, *Patric Nairn*.

En del af forklaringen maa søges i, at begge var iført

den gængse uniform for marineministeriets civile embedsmænd, og paa kontreadmiralens kontor forklarer man, at admiralen lod sig forvirre af, at det fine selskab ikke fulgte den sædvanlige procedure, da man skulle i land. Efter flaadens skik skal den højststaaende officer gaa først i land fra et skib, men sidst fra et skib ned i en baad.

Ingen kan imidlertid give en plausibel forklaring paa, hvordan det kan være, at ingen i flaaehavnen aabenbart havde anelse om, hvorledes flaadens øverste chef skulle se ud.

Historien er som klippet ud af opretten »Den gode fregat *PINAFORÉ*« paa Det kgl. Teater, som det forøvrigt kan anbefales alle gamle orlogsgæster at se.

Kvindelige Marineres Idrætsklub har nu ogsaa optaget »Fregatskydning« efter Marineforeningens (Roskilde afd.s) recept op som en aarlig tilbagevendende begivenhed.

»Skibenes kirkegaard« har man i mange aar kaldt Goodwins sandbankerne ud for den engelske sydkyst, og skibskaptajner fra alle verdens lande har lært at frygte denne banke.

Med ti aars mellemrum er bankernes position blevet kontrolleret lige siden 1844, men i 1947 mente man, at de ikke bevægede sig mere, og man sløjfede inspektionen i 1957. Men en grundstødning i fjor fandt sted 800 meter sydøst for bankernes sydlige grænse, og nu har et opmaalingsfartøj konstateret, at Goodwinsbankerne har flyttet sig 800 meter siden 1947. Inspektionerne af Goodwins vil blive hyppigere, og det kommer antagelig ogsaa til at gælde andre sandbanker omkring Englands kyst.

Berl. Tid.

Vist blæser det —

— Engang i firserne var jeg ude i Biskayen. Fire mand maatte holde fast paa kaptajnens hue! Alle ankrene fløj af vore knapper, saa de blev glatte som billardkugler! Baadene krængede, og hun tog vand ind gennem skorstenen, saa de stakkels fyre nede i maskinen maatte bære røgen op i spande . . .

Klip her _____

Marineforeningens ceremoniel II

1. Foreningsmøder Flaget

Ved foreningsmøder bør flaget i almindelighed være til stede og opstillet paa en flagfod.

Ved indledning af mødet beordrer formanden:

- 1) Klar ved flaget: Flaggasterne paa plads.
- 2) Klar overalt: Medlemmerne rejser sig.
- 3) Hejs flaget: Medlemmerne staar »Ret«.

Er musik ikke til stede, kan flagets hejsning ledsages af fløjtesignal paa almindelig signalpibe, indtil flaget er i top, hvorefter første vers af nationalsangen »Kong Christian« afsynges staaende.

Ved festlige sammenkomster, der indledes med flagets hejsning, bør det iagttages, at flaget paa et af formanden eller af et bestyrelsesmedlem angivet tidspunkt nedhales med honnør, hvorved enten tilkendegives, at festens officielle del er forbi, eller at anden af bestyrelsen truffen bestemmelse i aftenens program træder i kraft.

Flaget bør ved festens afslutning ikke være hejst, naar medlemmerne forlader lokalet, men nedhales forinden med honnør som ved festens indledning, og sidste vers af »Kong Christian« afsynges staaende.

(fortsættes)

Forenings- Meddelelser

NB. Ved indsendelse af bidrag til medlemsbladet, skriv da venligst kun paa den ene side af papiret og med en bred margin — det vil lette redaktøren meget i arbejdet — men husk at forsyne indsendte referater og avisudklip med dato for mødets eller udflugtens afholdelse. *Red.*

Aarhus afd. afholdt 14/1 sit traditionelle torskegilde, som sluttede under orkanagtig stemning, ikke mindst takket være de to atomlarmende musikalske vpl. fra BMK.

Kerteminde sender en forsinket meddelelse om, at afd. 21/11 1959 afholdt sin aarlige juleskydning under stor tilslutning og god stemning, ligesom der blev et pænt over-skud til afd.s hjælpekasse.

Mariager er nu igen vaagnet til daad. 21/1 afholdtes en fornøjelig sammenkomst med amerikansk lotteri og dans. Det er besluttet atter i aar at udsende fastelavnsbaaden, den har været oplagt i 5—6 aar. Gennem 5 aar har afd. sendt 3 drenge paa sømandsskolen i Frederikshavn og man vil nu atter paa denne maade appellere til byens borgere om hjælp til denne gode sag.

Roskilde afd.s formand deltog efter indbydelse 23/1 i Gl. Roskilde amts Garderforenings 50 aars jubilæumsfest.

Næstved afholdt genfs. 2/2, *Carroe Ravn* dirigerede og formanden indledte med en mindetale over to afdøde kammerater: bladhandler *Johannes Moltzen* og repræsentant *Chr. Andersen*. Formanden berettede om den nye marine-stue og oplyste at medlemstallet var vokset lidt. Nyvalgt blev vulkanisør *H. Schønnemann Larsen* i stedet for *JOOS*, der ikke ønskede genvalg.

Roskilde afd. afholdt sin genfs. 3/2 i Marinekahytten. Ved denne lejlighed blev 25 aars hæderstegnet uddelt til 3 kammerater og afd. var vært ved et fælles kaffebord.

Gentofte afholdt genfs. 3/2. Formanden mindedes de tre kammerater, der var afgaaet i aarets løb: viktualiehandler *P. K. Jacobsen*, salgssinspektør *Niels Nielsen* og kunstmaler *Anton Pedersen*. Til lods *Landt* rettedes en tak for hans smukke malerigaver til pakkefest og andespil. Fuldmægtig *Maegaard* fra Hovedbestyrelsen redegjorde for Marineforeningens Mærkatkampagne, som man ventede sig meget af.

Kongens Lyngby afholdt en velbesøgt genfs. 4/2. Genvalg.

Glostrup-Taastrup afd. afholdt som den eneste sin *admiralsforsamling* 4/2 — genvalg.

Randers afd. afholdt genfs. 6/2, mødet sluttede med torskespising.

Odense afd. afholdt genfs. 9/2 et godt møde med genvalg.

Silkeborg afd. afholdt ligeledes genfs. 9/2 paa Ringgaards Conditori, da afd.s marine-stue er blevet hjemløs og alt inventaret opmagasineret. Efter beretningen, der godkendtes, nedlagde afd.sformanden, *Georg Klein* sit mandat p. g. af svagelighed; som ny formand valgtes afdelingsleder *S. Bøgh-Sørensen*, iøvrigt genvalg. Naturligvis blev

aarets sendemandsmøde, som skal afholdes i Silkeborg, og saa indgaaende diskuteret ved denne lejlighed.

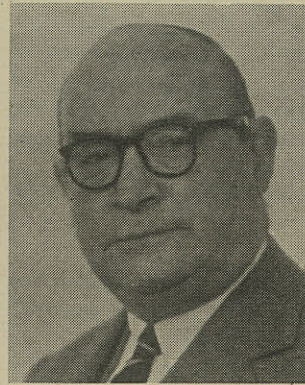
Aalborg afd. afholdt genfs. 11/2 — Genvalg.

Mariager afd. afholdt genfs. 15/2. Til bestyrelsen nyvalgte arbejdsmand *Finn Hvarre* og sømand *Niels Aage Munk*. Produkthandler *Evald Olsen* har skænket et billede fra 1888 af samtlige danske orlogsskibe paa Københavns red til Marinestuens udsmykning. Det er en beskeden tak fordi hans søn har nydt godt af afd.s hjælpefond, som støtter uddannelsen paa sømandsskoler.

Skelskør havde indbudt Marineforeningens formand til sin genfs. 15/2. Der blev her agiteret for Marineforeningens Mærkatkampagne. Under den paafølgende meget fornøjelige fest blev to medlemmer havnefoged *Valdemar Nielsen* og vognmand *L. P. Nielsen*, der begge er over 80 aar, udnævnt til æresmedlemmer.

Holte-Søllerød afd. havde 18/2 faaet en serie billetter til den gribende og fængslende film: »Støt staar den danske sømand« — atter en af *Rex-O.s* gode ideer.

Helsingør afd. samlede 18/2 sine medlemmer til torskegilde med islat fra ØK og af den afdøde humorist *Storm P.s* produktion

H. H. Poggensee.

Københavns afd. afholdt genfs. 18/2, hvor formanden, grosserer *H. H. Poggensee* paa grund af sygdom nedlagde hvervet efter 11 aars slid. Det var ikke nogen let gerning at overtage posten efter den afholdte formand, afdelingsarkitekt *E. W. Marston*, og der har da ogsaa baade været storm og oprørte vande, men i de senere aar har *Poggensee* ført skuden ind i mere smult farvand. Trods strid og modgang har han altid staaet fast ved sine meningers mod, og afdelingen er ham megen tak skyldig. Generalforsamlingen udnævnte ham med megen applaus til æresmedlem. Som ny formand valgtes boghandler *Ove Reumert* og som ny sekretær stationsbetjent *Harry Helvig*.

Randers afd. udsendte som sædvanligt i samarbejde med *Randers Skipperlaug* fastelavnsbaaden med *C. Juul Møller* som admiral. Baaden indsejlede ialt kr. 3715 kr. og det meget smukke resultat vil til nyttaar blive fordelt af legatudvalgene fra *Randers Skipperlaug* og *Marineforeningens* *Randers afd.*

Mariager afd.s fastelavnsbaad »indsejlede« efter at have været oplagt siden 1955 ca. 700 kr. til udstyrshjælp for en ung mand paa sømandsskole eller skoleskib.

Kerteminde afd.s skyttelav havde sin aarlige pokalskydning 21/2, fabrik *Knud Nielsen* afløste smedemester *Ove Hansen* jun. som pokalindehaver.

Viborg afd. afholdt genfs. 23/2 i Marinestuen. Formanden indledte sin udførlige beretning med at mindes de i aarets løb ved døden afgaaede kammerater. Genvalg. Under Eventuelt drøftedes Mærkatsagen, og det vedtoges at salget skulle ske gennem bestyrelsens medlemmer.

Marineforeningens Skyttelav, København, afholdt en velbesøgt genfs. 23/2 — genvalg.

Kerteminde afd. genfs. samme dag forløb paa samme gode maade, hvorpaa afd. var vært ved et fælles kaffebord.

Esbjerg afd.s genf. fandt sted 24/2. Afd.s-formanden, fiskeriinspektør *Bohne* mindedes de 7 medlemmer, der i aarets løb var gaaet bort. Overvagtmester *Frederiksen* dirigerede og i forbindelse med beretningen udnævntes mangeaarigt medlem, maskinmester *Thorvald Kjær*, til æresmedlem. Formanden ønskede ikke genvalg, men fortsatte som bestyrelsesmedlem, som ny formand valgtes fiskeskipper *Knud Schröder*, der er medlem af Marineforeningens hovedbestyrelse. I stedet for *Gustav Hallgreen* og *Holger Mikkelsen* nyvalgtes *Gundestrup* og *Havnstrup* til bestyrelsen.

Holbæk afd. afholdt en velbesøgt genfs. 24/2 — genvalg.

Skagen afd. afholdt genfs. 27/2. Af formandens beretning gengives: Medlemstallet er 423. Afd. har skænket en flidspræmie til Skipperskolens afslutning. Eleveafgiften for 6 GEORG STAGE-drenge fra Skagen er dækket af afd., som i forbindelse med byraadet har ansøgt om adoption af skoleskibet GEORG STAGE og har medvirket ved modtagelsen af et britisk kadetskib og et polsk fiskeriskoleskibs besøg i Skagen. Et samarbejde med Sct. Georgsgildet havde ved havnefesten havde givet en lille indtægt for GEORG STAGE-fondet. Formanden sluttede med at beklage, at tilslutningen til arrangementerne — bortset fra julefesten — ikke havde været stor. Til slut redegjordes for Marineforeningens Mærkatkampagne, som man fandt interessant. Nyvalgt blev navigationslærer *Carlsson*, maskinmester *A. Carlsen* og havneassistent *P. M. Pedersen*, og 6 medlemmer modtog 25 aastegnet.

Bogense afd. havde genfs. 27/2 hvor formanden, ingeniør *A. Westergaard*, og næstformd., skibsbygger *E. Pedersen*, genvalgtes. Omtalt blev aarets marinebesøg i Bogense og det nye Mærkatsalg.

Kongens Lyngby havde 27/2 arrangeret sin aarlige fastelavnsvest med damer. Der var præmier for kostumering og pakkefest — en sjov aften.

Sollerød afd. holdt genfs. 27/2, hvor der toges stilling til oprettelse af et skyttelav samt afd.s GEORG STAGE-fonds fremtidige økonomiske basis, endvidere til afd.s 15 aars jubilæum i indeværende aar.

Frederiksberg afd. afholdt genfs. hos Oskar Davidsen 1/3.

Gentofte afd. fortsatte 2/3 sin maritime foredragsrække. Denne gang holdt fuldmægtig *E. Sivertsen* et udmærket foredrag om Ø. K. og viste en film fra kompagniets virksomhed.

Ringkøbing afd. afholdt sin genfs. 3/3 — genvalg.

I Marineforeningens rækker

mødes

alle unge og gamle orlogsgaster —

*baade fra kystflaaden, kystbefæstningen og
alle de andre maritime tjenestesteder.*

Henvendelse: den lokale Marineforeningsafdeling (der er 100 ialt) eller Hovedkontoret, Havnegade 55, København K., tlf. PA 2886.

Glostrup-Taastrup afd. afholdt 3/3 medlemsmøde med foredrag af landssekretæren, *Honnens de Lichtenberg* om »Statens civile skibe«. En overmaade interessant aften. Fra Holmen var inviteret 2 vpl. orlogsgaster til at deltage i mødet.

Randers afd.s skyttelav afholdt sin traditionelle »Katteskydning« 5/3 med god tilslutning til det fornøjelige arrangement.

Odense afd. sluttede sin sæson med en »Kroaften« — sæsonens sidste kammeratskabsaften — i Sortebro kro 8/3.

Aarhus afd. afholdt sin genfs. 10/3, hvor afd.sformanden, *Willy Kyst* mindedes 5 afdøde kammerater, heraf 2 æresmedlemmer samt den afdøde distriktsrepræsentant, *Chas. Mortensen*, *Randers*. Beretningen godkendtes. Genvalg. Aftenen sluttede med optagelse af 3 nye medlemmer og med kammeratligt samvær.

Københavns afd. afholdt 10/3 en stor festaften i anledning af Kongens fødselsdag. Kommandørkaptajn *H. H. Wesche* holdt festtalen, og derefter var der en udmærket underholdning samt »dans paa dækket« og naturligvis medvirkede afd.s store og dygtige musikkorps.

Kongens Lyngby afd. havde arrangeret en udmærket filmaften paa kongens fødselsdag 11/3.

Bornholm afd. afholdt en smuk sammenkomst med damer 11/3 i anledning af Kongens fødselsdag, efter spisningen blev der danset og der herskede en glimrende stemning under festen.

Lørdag den 19/3 samledes repræsentanterne for distrikt *Sjælland N.* til møde i Roskilde, hvor Marineforeningens formand gav forskellige oplysninger og mange fælles spørgsmål blev behandlet. Det var et møde med et godt udbytte.

Randers afd.s skyttelav afholdt 5/3 sin traditionelle »Katteskydning«. Der var god stemning og de 36 deltagere tilbragte en hyggelig aften, der sluttede med keglespil.

Aalborg afd. fejrede 2/4 sin 43-aars stiftelsesfest ved en festlig sammenkomst med underholdning og dans. I aftenens løb blev 40- og 25-aars medlemstegnene uddelt lige som nye medlemmer optoges.

Kongens Lyngby afd. afholdt kammeratskabsaften den 4/4 med en interessant lysbilledforevisning ved *Johs. Werther*.

Gentofte afd.s medlem, kommandørkaptajn *R. Steen Steensen* fortalte 6/4 om danske undervandsbaade gennem 50 aar og ledsagede foredraget med en interessant film.

Glostrup-Taastrup afd. afholdt 7/4 en maritim filmaften med smukke og interessante film fra den canadiske orlogsflaade.

Københavns afd. arrangerer søndag d. 8/5 udflugt til Auderød, med omvisning paa eksercerskolen. Den medbragte frokost spises paa skolen. Bindende tilmelding senest d. 20. april til kontoret, tlf. 60 04 38.

Aarhus afd. forbereder som den første inden for Marineforeningen sit 50 aars jubilæum den 1/9, idet der paa denne dato i 1910 blev stiftet »Selskabet De danske Marinere«, der senere blev sammensluttet med den i 1919 stiftede Aarhus afd. af Marineforeningen. Selve jubilæet vil blive fejret lørdag den 3/9 ved reception i Marinekahytten i restaurant VIKING kl. 10—12, og samme aften er der festmiddag paa hotel Royal. Næste nr. af UNDER DANNEBROG vil bringe det udførlige program.

**HEMPEL'S
SKIBSFARVER
er søstærke**

**FABRIKER OG LAGRE
VERDEN OVER**

Frederiksberg' afd. havde 10/4 tilrettelagt en fin søndag. Først besøg paa Orlogsmuseets udstilling i Nicolai kirkebygning, der blev forevist af sagkyndige. Derefter var der besøg paa Falkonercentret.

Sæsonen afsluttet 31/5 med den traditionelle tur til »de smaa haver«.

Godthaab afd.s energiske formand aflagde under et kort tjenesteophold i København et kort besøg paa hovedkontoret og overrakte Marineforeningens formand et smukt album med billeder fra Marinestuens indvielse og senere anvendelse.

Det bør i sagens interesse nævnes, at foreningen Dannevirke har givet tilskud til Marinestuens inventar, hvorfor den ogsaa betegnes som »Marine- og Dannevirkestue«.

Marineforeningens Københavns afd.s musikkorps medvirkede ved festpremieren paa det amerikanske marine-lystspil: »U-baaden, der rødmede« bl. a. ved at spille den festlige »Anchors aweigh« som ouverture.

Marinehistorisk Selskab afholdt generalforsamling 24/3, hvorefter fuldmægtig *Honnens de Lichtenberg* talte om Fyr- og Vagervæsenet i anledning af denne etats tilstundende 400 aars jubilæum. Foredraget var ledsaget af filmen »Lyset i mørket« og derefter vist to meget smukke norske farvefilm, dels fra den gamle flaadestation *Stavern*, dels fra kong Olavs inspektion af den gamle fæstning *Vardohus* yderst mod nord — begge havde endnu gamle porte og bygninger med tidligere norsk-danske kongers initialer.

Marineforeningens Glas

Salget af disse smukke glas giver fortsat en indtægt til *Marineforeningens Grundfonds filantropiske formaal* — støt denne ved køb af glassene; de er velegnede som præmier eller gaver. Prisen er:

Kr. 7,50 for øl- og whiskyglas,

Kr. 4,50 for portvinsglas og

Kr. 4,00 for snapsglas.

**Det er en nydelse at drikke af
Marineforeningens glas**

Marineforeningen gratulerer

- 6/1 Blikkenslagermester *A. Petersen*, Holbæk, 75 aar.
21/2 *Niels Peter Madsen*, Kgs. Lyngby 90 aar.
1/3 fejrer Randers afd.s medlem, stationsleder *Ove Pedersen* 25 aars jubilæum i Falcks Redningskorps tjeneste.
8/3 Afdelingschef *Carl L. Bendixen*, Gentofte 50 aar.
19/3 *Johan B. Kjær*, Virum, Kgs. Lyngby, 50 aar.
27/3 *Kaj E. Bolwig*, Kgs. Lyngby 65 aar.
30/3 Overportør *Rs. C. Rasmussen*, Holbæk, 70 aar.
3/4 *Albert Westerberg*, Virum, Kgs. Lyngby, 60 aar.
8/4 Direktør *H. E. Klem*, Holbæk, 60 aar.
10/4 *Ove Striegler*, Kgs. Lyngby, 65 aar.
17/4 *Richard Nielsen*, Kgs. Lyngby, 60 aar.
14/5 Havnefoged *Chr. Mortensen*, Holbæk, 60 aar.
6/6 fylder købmand *Henrik Henriksen* Dalbyovre, medlem af Randers afd. 55 aar.
5/7 Blikkenslagermester *Axel Smith*, Holbæk, 80 aar.
9/7 fylder Randers afd.s formand siden 1955, overmaskinmester *G. Fich* 70 aar.
10/7 *Glostrup-Taastrup* afd.s medlem, vand- og gasmester *Enevold Hansen*, Hundige Strandvej 157 pr. Greve. 50 aar.
16/7 Skibsmægler *J. L. Fisker*, Holbæk 75 aar.
20/7 Montør *H. Ingemann Petersen*, Svinninge, 65 aar.
18/5 *Glostrup-Taastrup* afd.s medlem, købmand *W. Müller*, Køgevej 776, Brøndby Str. pr. Glostrup 80 aar.

Marineforeningens Kalender

Roskilde afd.s kegleklub spiller hver mandag aften paa *Roarslund*.

Marineforeningens skyttelav, København, afholder træningsskydning 12/4 og mesterskabsskydning 26/4.

Roskilde afd. afholder mødeaften i Marinekahytten paa hotel Prinsen den første onsdag i hver maaned.

Randers afd. slutter sin sæson 23/4 med en skafning, hvorefter det kommende sendemandsmøde vil blive drøftet — senere kammeratligt samvær.

Randers afd.s medlemmer mødes hver lørdag kl. 15—17 i »Hulen« i restaurant Gudenaa og marinestuen, hvor der er lejlighed til kortspil.

Randers afd.s skyttelav afholder skydning i Haandværkerforeningen den første fredag i hver maaned kl. 19,30.

Randers afd. har tilrettelagt en fællestur med damer til sendemandsmødet i Silkeborg 15/5.

Glostrup-Taastrup afd. afholder 7/5 skovtur »ud i det blaa«. Tilmelding senest 3/5. Derefter er der sommerferie indtil sæsonen indledes med møde 1/9.

Har du tænkt over — at der i

Det maritime Hjemmeværn

ogsaa er plads til alle gamle orlogsgaster —

Aarhus afd. mistede 28/11 1959 ved dødsfald sit mangeaarige medlem, mejeribestyrer *Lund Sørensen*, Kalø.

Fanø afd. har endvidere mistet 2 gode kammerater ved tobakshandler *Aghøjs* død 13/1 og blikkenslagermester *J. Mathiasens* død 23/1.

Fanø afd.s medstifter, skibsbygmester *J. Christoffersen*, afgik ved døden 28/1. Oprindeligt var han medlem af Esbjerg afd., men blev senere formand for den nystiftede afd. paa Fanø, som han var med til at bygge op.

Morsø afd.s æresmedlem, skibsfører og skibsmægler *N. C. Petersen* afgik ved døden 83 aar gl. Marineforeningens, Bombebøssens og Sømandsforeningens flag vajede ved graven.

Esbjerg afd.s mangeaarige medlem, skomager *N. M. Nielsen*, afgik 2/2 ved døden 73 aar gammel. Ved begravelsen fra »Gravlunden« viste medlemmer af afd. den gamle kammerat den sidste ære ved at sænke flaget over hans kiste.

Esbjerg afd.s medlem, fiskepakker *Chr. Mærsk*, døde pludselig 9/2 i en alder af 73 aar. *Mærsk* blev begravet den 14/2 og afdelingens flag sænkedes som en sidste hilsen over hans grav.

Esbjergs afd.s medstifter, fiskeeksportør *Peter Balle*, døde 12/2 69 aar gammel. Han havde haft en levende interesse for alt maritimt, og i sit hjem havde han en privat lille marinestue, hvor han hyggede sig med sine sømandsminder. Ved begravelsen fra Zions kirke var mødt et stort antal medlemmer og flaget sænkedes over den gamle kammerats grav.

Aarhus afd.s medlem, gasværksbestyrer *Ravn Jonsen*, Skanderborg afgik ved døden 1/3 1960.

Glostrup-Taastrup afd.s medlem, vand- og gasmester *J. A. Petersen*, Greve strand, afgik ved døden 7/3 og afd. har med ham mistet et meget aktivt medlem. Ved bisættelsen vistes med flaget den gode kammerat den sidste honnør.

Skagens afd.s medlem, tidl. redningsmand og motorpaser *J. P. Lundholm* afgik ved døden 23/3. Ved graven paraderede Marineforeningens flag samt faner fra Forsvarsbrødrene, fiskernes understøttelsesforening og arbejdsmændenes forbund.

Aarhus afd.s medlem, skibsmægler *Jens Gotfred Jensen* afgik 24/3 ved døden under et ophold i Italien.

ÆRET VÆRE DERES MINDE

Søværnet vil kontakte skolerne

Skolen bliver det fornemste maal for Søværnets propagandaoffensiv for øget tilgang til værnet, der sætter ind om kort tid.

Propagandaen har hidtil stort set indskrænket sig til annoncer og pjecer, men nu er man indenfor værnet kommet til den overbevisning, at der maa være en smartere maade at »sælge« sig selv paa. Derfor vil man bl. a. kontakte skolerne for at gøre drengene interesserede i en karriere inden for Søværnet. Aktionen løber af stabelen saa snart den nye forsvarsordning og den dertil knyttede personaleordning er gennemført.

Først og fremmest ønsker man at fordoble antallet af mather fra de i øjeblikket 500, men man ønsker ogsaa en øget tilgang til værnets officerskorps.

Bog anmeldelser

Tage Ellinger: Den forunderlige krig. Borgens forlag.

Professor, frivillig officer, videnskabsmand og oversøisk fyrste *Tage Ellinger* har aabenhjertigt skrevet om sine krigsoplevelser i Norge 1940. Ondt og godt er taget med, nogle episoder falder maaske anderledes ud end alm. ventet, men spændende er bogen.

Det er beretningen om en landsknægtstype med Fänrik Ståls sagn som ledetraad i moderne krigsførelse med anerkendende ord fra irske, skotske og norske officerer; maaske et værdifuldt supplement til mange tørre og saglige felttogsbeskrivelser.

Hans Mathiasen: Havet mørkelagt. Borgens forlag.

5000 danske søfolk øvede med deres skibe en betydningsfuld indsats for de allierede og ikke mindst for Danmark. Ukendte var de fleste og desværre gik alt for mange bort. Telegrafisten *Hans Mathiasen* fortæller støttet til sin dagbog om sine krigsoplevelser. Ægte og ligefremt, paa god sømandsmaner lader han læserne opleve krigens gru og dens daglige liv til søs og i havn — en bog, der vil staa som et vidnesbyrd om den danske sømands indsats i den store krig.

AALBORG

Aalborg Sømandshjem

Hyggelige restaurationslokaler og god mad
Teglgaardshaven . Tlf. 1986
Nymonterede værelser med rindende vand

AARHUS

Aarhus „Artol“ Renseri

Telf. 3 00 30

VILLY KYST GLARMESTER

TELEFON 6 96 96

Tordenskjoldsgade 3 — Aarhus
Aargang 8968/1928

AARHUS MASKINFABRIK

Telf. 3 67 44

Kraner — gravemaskiner og
transportantæg

A/S AARHUS FLYDEDOK

og MASKINKOMPAGNI
Tlf. 3 40 00

Regn og taarer —

Han havde glemt at købe Marineforeningens smukke Mærkater.

BORNHOLM**Skibsproviertering**

John Hintzes enke - Rønne

Alfred Th. HaagensenJUVELER, GULDSMED & GRAVØR
St. Torv 8 - Telf. 270Simon Madsen
RØNNE**ESBJERG****Claus Sørensen**

Esbjerg

H. J. Christensen & SønVAADBINDERI OG TOVTØRRERI
ESBJERG**Esbjerg Skibshandel**

v/ Harald Nielsen

Ny Havn Tlf. 2198

»Hotel Spangsbjerg«Mødested for marineforeningens
medlemmer

ESBJERG Tlf. 1753 - 1754 - 1755

Jensen & Lauridsen

Skibsbyggeri

ESBJERG TLF. 2053

FREDERIKSHAVN**ELECTRA 1/2**

Elektroinstallatørfirma

Danmarksgade 38 Frederikshavn Tlf. 239

Johan Damsgaard

Kolonial & skibshandel

Tlf. 63 Frederikshavn

P. CONRADSEN

Teknisk maskinforretning

SKIBSARTIKLER — OLIE TLF. 900

Einer Sørensen

STEVEDORE

Havnegade 11 - Telf. 932 - Frederikshavn

FYN

AKTIESELSKABET

SVENDBORG**SKIBSVÆRFT****Carl Antonsen**

Guld- og sølvmed

N. Due-Petersen**& Kryger INGENIØRER**

Telf. 118 (3 ledn.) Svendborg

HIRTSHALS

Sig det med blomster

»VIOLA« Telf. 74

Carlsen & Aaens Vaadbinderi

Hirtshals — Tlf. 180

VAAD - TRAWL OG TOVVÆRK

Hurtig reparation

Levorsen & Jørgensen

Lys-kraft-skibsinstallation-ekkolod

Betjening dag og nat — Tlf. Hirtshals 11

Marine! Aflæg et besøg paa

SØMANDSHJEMMET

A. SAMUEL TLF. HIRTSHALS 37

HORSENS**Horsens Sølv****KOLDING****Kolding Rugbrødsfabrik**

P. B. KLAABORG

Telf. 58 - 569

NYKØBING F.**Nykøbing F. Bryghus**

Lager og pilsner

NYKØBING M.**MORSØ STØBEGODS**

Nykøbing Mors

AKTIESELSKABET

N. A. CHRISTENSEN & CO.

Kongelig hofleverandør

RANDERS

AKTIESELSKABET

Bryggeriet „Thor“

RANDERS

Chas. MortensenSEJL, PRESENNING, FLAG OG
TELTFABRIK

Randers Telf. 529

ROSKILDE

Under Deres besøg i Roskilde bør De ikke undlade et besøg i den interessante marinestue

Hotel Prinsen

Algade 13, Roskilde, tlf. 10 - 811

SKAGEN**Oscar Skougaard**

Aut. installatør Tlf 41345

Skibsradio, sendere og pejleantlæg

Sejl, flag og presenninger

Sejlmager Alex Jørgensen

Skagen Tlf. 41423

SKIVE

Harald Espersen Frederiksgade 5

Statsaut. installatør — Ing. M. I. K.

Radio-apparater Elektriske anlæg

THYBORØN**Thyborøn Fiskeauktion**

v/ Albert Steen - Telf. 57

VEJLE

A/s Vejle Mælkekompani

Vedelsgade 85 - Tlf. 335 - 336